

Slevy na pojistném

S účinností od 1. 8. 2009 je novelizován zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen zákon o pojistném), který v novém § 21a stanoví možnost uplatnění **slevy na pojistném** zaměstnavatelem, a to za každého zaměstnance,

- který je účasten nemocenského pojištění,
- který má vyměřovací základ nižší než 1,15 násobek průměrné mzdy zaokrouhlený na celé stokoruny směrem nahoru – pro rok 2009 se jedná o vyměřovací základ nižší než 27 100 Kč,
- jehož zaměstnání trvalo po celý kalendářní měsíc,
- jehož zaměstnání mělo trvat déle než 3 kalendářní měsíce a
- který nevykonává zaměstnání malého rozsahu (i když je z titulu tohoto zaměstnání účasten nemocenského pojištění).

Sleva na pojistném se týká i těch zaměstnanců, kteří v kalendářním měsíci dosáhli nižšího příjmu, než sjednaného, například proto, že v průběhu kalendářního měsíce v něm pobírali náhradu mzdy a dávky nemocenského pojištění, měli neplacené volno, rodičovskou dovolenou apod. a z tohoto důvodu mají nižší vyměřovací základ. Za zaměstnance účastného nemocenského pojištění se též považuje fyzická osoba, které v době přerušeni nemocenského pojištění (viz § 10 odst. 9 zákona č. 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění) byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započitatelné do vyměřovacího základu pro odvod pojistného.

Při výkonu více zaměstnání u téhož zaměstnavatele se považuje pro účely slevy na pojistném tento zaměstnanec za jednoho zaměstnance, to znamená, že se pro tyto účely sčítají všechny vyměřovací základy ze všech zaměstnání, z nichž by jinak mohla být sleva na pojistném uplatňována samostatně. Do úhrnu vyměřovacích základů při výkonu více zaměstnání se proto nezahrnují vyměřovací základy například ze zaměstnání malého rozsahu.

Sleva na pojistném nenáleží od kalendářního měsíce, v němž:

- byla doručena výpověď z pracovního poměru, nebo dohody o pracovní činnosti zaměstnanci, nebo zaměstnavateli,
- byla uzavřena dohoda mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o rozvázání pracovního poměru, nebo zrušení dohody o pracovní činnosti,
- byl zaměstnavatel, nebo zaměstnanec vyrozuměn o zrušení pracovního poměru ve zkušební době.

Nárok na slevu na pojistném nemá zaměstnavatel:

- který vstoupil do likvidace nebo,
 - vůči němuž bylo vydáno pravomocné rozhodnutí o prohlášení konkursu na jeho majetek,
- a to od prvního dne kalendářního měsíce, kdy tyto skutečnosti nastaly.

Sleva na pojistném:

- náleží za kalendářní měsíc,
- činí 3,3 % rozdílu mezi 1,15 násobkem průměrné mzdy zaokrouhleným na celé stokoruny směrem nahoru a vyměřovacím základem zaměstnance,
- se poskytuje do maximální výše 25 % vyměřovacího základu zaměstnance,
- se zaokrouhluje za jednotlivé zaměstnance na celé koruny směrem nahoru.

Sleva na pojistném náleží poprvé za kalendářní měsíc srpen 2009 na období do konce roku 2010 a naposledy tedy náleží za prosinec 2010. Zákonem, kterým je novelizován zákon o

pojistném, se dále stanoví, že za kalendářní měsíc nabytí účinnosti tohoto zákona náleží zaměstnavatelům **mimořádná sleva na pojistném**, která se stanoví jako součet úhrnu slev na pojistném za jednotlivé kalendářní měsíce roku 2009 přede dnem účinnosti tohoto zákona (tedy za měsíce leden až červenec 2009).

Tyto slevy na pojistném za jednotlivé kalendářní měsíce se stanoví podle § 21a zákona o pojistném a náleží za zaměstnance, jejichž zaměstnání trvalo k poslednímu dni kalendářního měsíce, v němž tento zákon nabyl účinnosti, to znamená k 31. 8. 2009, přičemž se však u těchto zaměstnanců přihlíží ke všem zaměstnáním, která trvala v těchto kalendářních měsících.

Uplatňování a vykazování slev na pojistném

Zaměstnavatel úhrn **slev na pojistném** za kalendářní měsíc odečte z částky odváděného pojistného a odečet provede ještě před odečtem $\frac{1}{2}$ zúčtované náhrady mzdy a před odečtem vyplacených dávek nemocenského pojištění. Zaměstnavatel uplatňuje úhrn slev na pojistném na předepsaném tiskopisu, kde uvede úhrn slev na pojistném, který mu za kalendářní měsíc náleží, a údaj o počtu zaměstnanců, za které mu sleva na pojistném náleží.

Úhrn slev na pojistném lze uplatnit jen do dne splatnosti pojistného za kalendářní měsíc, za který sleva na pojistném náleží (tj. do 20. kalendářního dne), a slevu na pojistném nelze uplatnit zpětně.

Pokud je z částky pojistného odečten úhrn slev na pojistném ve vyšší částce, než mohl být odečten, považuje se částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, za dluh na pojistném.

Pokud je z částky pojistného odečten úhrn slev na pojistném v nižší částce, než mohl být odečten, nedoplatek na slevě na pojistném nevzniká, neboť slevu na pojistném (a to i její část) nelze uplatnit zpětně.

Mimořádnou slevu na pojistném zaměstnavatel odečte od pojistného za kalendářní měsíc srpen 2009, a to až po odečtu slevy na pojistném náležející podle § 21a zákona o pojistném za kalendářní měsíc srpen 2009, a přednostně před ostatními odečty od pojistného (před odečtem $\frac{1}{2}$ náhrady mzdy a před odečtem vyplacených dávek nemocenského pojištění).

Pokud je částka mimořádné slevy na pojistném vyšší než pojistné za kalendářní měsíc srpen 2009, popř. než rozdíl mezi pojistným za tento kalendářní měsíc a slevou na pojistném podle § 21a zákona o pojistném, požádá zaměstnavatel o úhradu rozdílu. Za žádost o úhradu tohoto rozdílu se považuje podání tiskopisu Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách za měsíc srpen 2009 a přílohy k tomuto Přehledu s rozpisem výše slevy na pojistném za jednotlivé kalendářní měsíce leden až červenec 2009. Není-li nárok na mimořádnou slevu na pojistném uplatněn do dne splatnosti pojistného za kalendářní měsíc srpen 2009, tj. do 20. 9. 2009, nárok na tuto mimořádnou slevu na pojistném zaniká.

Pokud je z částky pojistného odečtena mimořádná sleva na pojistném ve vyšší částce, než měla být odečtena, nebo byla-li OSSZ požádána o úhradu rozdílu a požadovaný rozdíl byl uhrazen, avšak zaměstnavateli náležela tato úhrada v nižší částce nebo nenáležela vůbec, považuje se částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, za dluh na pojistném.

Na **Přehledu o výši pojistného a vyplacených dávkách** bude za měsíc srpen 2009 uvedena jak výše slevy na pojistném za tento měsíc, tak i mimořádná sleva na pojistném v samostatných řádkách. V příloze k tomuto tiskopisu bude výše mimořádné slevy na pojistném rozepsána v úhrnu za všechny zaměstnance podle jednotlivých měsíců od ledna do července a u každého měsíce bude uveden počet zaměstnanců, na které byla sleva na pojistném v těchto jednotlivých kalendářních měsících uplatněna. Na Přehledech za další

kalendářní měsíce od září 2009 bude již uplatňována pouze sleva na pojistném za tyto kalendářní měsíce.

Nový tiskopis „[Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách](#)“ (tiskopis ČSSZ - 89 542 5) včetně pokynu k jeho vyplnění a tiskopis „[Příloha k Přehledu za kalendářní měsíc srpen 2009](#)“ (tiskopis ČSSZ - 89 540 0) k uplatnění mimořádné slevy na pojistném za kalendářní měsíce leden až červenec 2009 s možností vyplnění na PC je umístěn na webových stránkách ČSSZ v sekci [Tiskopisy](#). Nový tiskopis se používá pro platby pojistného od kalendářního měsíce srpna 2009. Pro uplatnění slevy na pojistném (mimořádné slevy na pojistném) je nutné použít tyto nové tiskopisy.

Další změny

Zákon o pojistném je dále novelizován takto:

- v ustanovení § 9 odst. 2 se pro účely odečtu $\frac{1}{2}$ zúčtované náhrady mzdy zpřesňuje a doplňuje náhrada mzdy i o náhradu platu, náhradu odměny a o sníženou odměnu a
- v ustanovení § 20 odst. 5 se doplňují situace, kdy se neplatí penále, o dobu reorganizace podniku.

V souvislosti se zavedením slevy na pojistném podle ustanovení § 21a zákona o pojistném je také novelizován zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, v tom, že se § 6 doplňuje tak, aby bylo jednoznačně vyjádřeno, že slevy na pojistném včetně mimořádné slevy na pojistném se týkají pouze zaměstnavatelů a nikoliv zaměstnanců. Základem daně u zaměstnanců zůstává nadále superhrubá mzda a k hrubé mzdě zaměstnance se připočte pojistné, které platí za zaměstnance zaměstnavatel, nesnížené o slevy na pojistném. Slevy na pojistném tedy nemají žádný dopad na stanovení superhrubé mzdy jako základu pro daň z příjmu.